

Osztályfőnöki óra anyagában sokféle kérdés feldolgozásának indításában használhatjuk a feladatlapot, különösen jól alkalmazható olyan intézményekben, amelyekben megjelennek a belső vizsgák (7. 10. évfolyam esetleges iskola által szabályozott vizsgái), de nyolcadik évfolyamosok és nyelvvizsgára készülők számára is jó, hiszen ezt a szituációt gyakoroltatja a feladat.

Az óra menetében megemlíthető:

- az általános kulturált viselkedés kérdése;
- az ápoltság (kamaszoknál különösen fontos lehet);
- a kommunikáció nem nyelvi eszközei és azok hatása (akár az óra menetében megjelenő elemek hatása pl. fintor, hanyag ülés, testtartás ....)
- a kulturált nyelvi kommunikáció elvárásai

Cél:

- **A helyes viselkedés és kommunikáció gyakorlása vizsgahelyzetben.**
- **A résztvevők tudatosítják saját érzéseiket, aktivizálódik a téma.**
- **A szorongás, vizsgadruk oldásának lehetősége.**
- **Véleményformálás kulturált gyakorlása.**
- **Empátia fejlesztése.**

Szóbeli vizsgahelyzetben

Egy szóbeli vizsga nemcsak a tudásod számonkérése, hanem egyfajta megjelenési és viselkedési helyzet is. A vizsgáztatók számára fontos, milyen benyomást keltesz – ezért nemcsak a válaszaid számítanak, hanem az is, hogyan nézel ki és viselkedsz. Ezért néhány egyszerű szabályt érdemes betartani.

A megmérettetésre érdemes legalább 15–20 perccel korábban érkezni (számítani kell a közlekedési problémákra, az időjárásra is). Így van időd megnyugodni, előkészíteni a szükséges iratokat (személyi igazolvány, diákigazolvány, vizsgabehívó), és szükség esetén használni a mosdót. A késés illetlenség, és gyakran akár a vizsga lehetőségének elvesztéséhez is vezet.

A megjelenésed az alkalomhoz illő legyen. Az ápoltság, tiszta, rendezett külső tükrözi a vizsgáztatók és a vizsga iránti tiszteletet, tehát komoly, inkább „ünneplős” öltözet javasolt. Kerülni kell a sportos, túl laza, kihívó ruhadarabokat (lányoknál a túl rövid szoknyát vagy túl mély

dekoltázst). A hajad legyen tiszta, rendezett, ne takarja el az arcodat. Tartózkodj a túl erős illatoktól, sminktől vagy harsány ékszerektől, mert ezek elvonhatják a figyelmet a feleletedről.

Fontos, hogy udvarias és tisztelettudó légy. Ha kopogsz az ajtón, az határozott legyen, de ne dörömbölj. A terembe lépve jól hallhatóan, udvariasan köszönj, és amikor már becsuktad magad mögött az ajtót, akkor mutatkozz be jól érthetően, teljes névvel. Érthetően beszélj, ne motyogj, ne hadarj, és mindig nézz a kérdezőre! Mosolyogj, hiszen így látják rajtad, hogy bármennyire izgulsz, nyílt, nyitott a viselkedésed. Ezt sugallja az is, ha a vizsgáztató szemébe nézel. A testtartásod is „beszédes”, ülj egyenes háttal, ne dobolj az ujjaiddal, lábaddal, és ne billegj a széken. Ha lány vagy, ülésnél zárd össze a térdedet, és döntsd a lábadat kissé oldalra. Ilyen alkalmakkor ne viselj túl rövid szoknyát, mert abban sokkal nehezebb leülni, és a feszengetés zavaró lehet. Ha fiú vagy, azt javaslom, lábaid kis, laza terpeszben legyenek.

Fontos, hogy figyelj, és természetesen, udvariasan beszélj. Ne ijedj meg, ha nem tudsz valamit, arra gondoldj, hogy a vizsgáztató remélhetőleg arra kíváncsi, amit tudsz. Feltételezd, hogy segítőkész. A válaszadások alatt kerülj a túlzott közvetlenséget, de legyél együttműködő, nyitott.

A vizsga végén köszönd meg a lehetőséget, és udvariasan köszönj el. Ügyelj arra, hogy az ajtót csendben csukd be magad mögött, a hangosan becsapott ajtó dühöt, elégedetlenséget üzen, udvariatlan.

(oktatási célra átalakított szöveg)

Olvasd el a szöveget, és oldd meg az alábbi feladatokat!

1. Húzd alá a helyes választ!

Mit fejez ki az, ha valaki rendezett, ápoltságos külsővel jelenik meg a vizsgán?

- a) divatérzéket
- b) magabiztosságot
- c) tiszteletet**
- d) félelmet

A szöveg szerint milyen ruhadarabokat célszerű elkerülni vizsgahelyzetben?

- a) egyszerű póló
- b) mélyen kivágott felső**
- c) ing vagy blúz
- d) szolid szoknya

A szöveg szerint hogyan érdemes viselkedni a vizsga alatt?

- a) Minél gyorsan mondjuk el mindazt, amit tudunk.
- b) Végig komolyan viselkedni, ne gondolják, hogy komolytalan vagy.
- c) Nem szabad a vizsgáztatóra nézni, mert attól ideges lesz.
- d) Mosolyogni, mutatva, hogy igyekszünk nyitottak lenni.**

Miért ajánlott korábban érkezni a vizsgára?

- a) Hogy előbb mehess haza.
- b) Hogy legyen idő nyugodtan felkészülni.**
- c) Mert a vizsgáztató előbb akar végezni.
- d) Hogy helyet foglalj az első sorban.

2. Írd a szöveg alapján a mondat mellé, hogy igaz (I) vagy hamis (H) az állítás!

- A szöveg szerint mindenképp ünneplő ruhában kell vizsgázni. **H**
- A vizsgahelyiségbe belépéskor illik köszönni. **I**
- A vizsgáztatók nem veszik észre, ha valaki idegesen dobol az ujjaival. **H**
- A vizsgán nemcsak a tudás, hanem a viselkedés is számít. **I**
- A belépéskor illeik megköszönni a vizsgalehetőséget. **H**

3. Keresd ki a szövegből a vizsga szó szinonimáit!

számonkérés, megmérettetés

4. Mit jelent a *testtartásod is „beszédes”* kifejezés?

Azt, hogy az is sokat elárul rólad, hogyan ülsz a széken, hogyan mozdulsz.

Mit javasol a szöveg ezzel kapcsolatban?

Ülj egyenesen; ne dobolj; ne billegj a széken; lábaid megfelelően helyezkedjenek el.

HIC RHODUS, HIC SALTA

(Itt van Rodosz, itt ugorj! magyar megfelelője: *Most mutasd meg!*)

– azaz vizsgahelyzet élesben

1. Szituációs játék: Vizsgahelyzet eljátszása

Szereplők:

1–2 fő vizsgáztató

1 fő vizsgázó

Helyszín: terem, amelyben a vizsga zajlik

Feladat:

A tanulók húznak egy szituációt, illetve egy-egy karaktert. Utána előadják a jelenetet.

(Természetesen a karakterek és szituációk bővíthetők.)

Szituációk:

Nagyon izgulsz, de el kell kezdened beszélni.

A vizsgáztató köszön, és megkérdezi a neved. Hogyan válaszolsz udvariasan?

Érkezel a vizsgára, de kissé késésben vagy. Mit mondasz?

A vizsgán elakad a beszéded közben egy szó. Hogyan oldod meg udvariasan?

Nem érted pontosan a kérdést. Mit teszel?

A vizsga végén mit mondasz búcsúzáskor?

Bemutatkozol, de nem értik jól a neved. Hogyan oldod meg?

A vizsgáztató megkérdezi, mi a véleményed az online nyelvtanulásról.

Nem érted jól a kérdést. Hogyan oldod meg a problémát?

Csuklani kezdesz, ami zavar a beszédben. Mit csinálsz?

Diák karaktere:	A vizsgáztató karaktere:
túl magabiztos diák	barátságos típust
rémült, pánikoló diák	szigorú típust
flegma, érdektelen diák	vagy vicces, zavarba ejtő karakter
udvarias, felkészült diák	barátságos, de borzasztó fejfájás gyötri
nagyon udvarias, kicsit izguló	mindenbe belekérdező, „kukacos”

Ennél a játéknál, csakúgy, mint az eddigieknél is, beszéljük meg a tanulókkal, hogy

- **milyennek látták külsős szemlélőként a jelenetet,**
- **véleményük szerint hogyan érezték magukat a szereplők,**
- **mit kellett volna másképpen csinálni,**

– Hogyan érezték magukat a jelenetben résztvevők (a szereplők nyilatkozzanak az érzéseikről, mit éreztek, esetleg mit tanultak a szerep eljátszásával)?

Mindenképpen összegezzünk az óra végén, hogyan lehetne jól csinálni egy ilyen típusú vizsgát, mit tanultak az órán.

2. Kreatív csoportok esetében:

- a diákok írnak 2-3 mondatos tanácsot egy "első vizsgás diáknak";
- készíthetnek infografikát, melyet kirakhatnak a falújságra.
- készíthetnek „*Vizsgahelyzeti túlélő kisokos*” című kiadványt
- készíthetnek maguk is vizsgahelyzetről videót.

Forrás:

Gedényi Zsuzsanna: *Zsuzsi néni illemkönyve*, Tinta Könyvkiadó, Bp., 2003

Görög Ibolya: *Mindennapi maceráink*, Athenaeum Kiadó, Bp., 2000

Görög Ibolya: *Protokoll az életem*, Athenaeum Kiadótól, Bp., 2014

Hossó Nikoletta: *Mindent az illemről*, (<https://stadiummagazin.hu/mindent-az-illemrol/>)

Kibédi Varga Katalin: *A jómodor ajtókat nyit* Etikett Iskola sorozat

Kibédi Varga Katalin: *A jómodor nem ciki* Etikett Iskola sorozat

Veszelszki Ágnes: *Illemkalauz*, Libri Kiadó, Bp. 2021

<https://juratus.elte.hu/egyetemi-illemtan/> (megtekintés: 2025. június 22.)

<https://ofi.oh.gov.hu/kiss-judit-singer-peter-vizsgapraktikak> (megtekintés: 2025. június 22.)